

Elina Määttä (vas.),
Elina Ärelä, Sophie
Sälekar ja Heini-Maria
Hynynen edustivat
Suomea huhtikuussa
Hyèresin muotifesti-
vaaleilla Ranskassa.

Muotifestivaalin
palkinnoissa huojuvat
palmut ihan kuten
Hyèresissä.

Aallon HARJALLA

Kansainvälisissä muotipiireissä kuhistaan: Helsingissä on korkeakoulu, jossa syntyy kiinnostavinta muotia juuri nyt. Sen oppilaat täyttävät finaaliopaikat alan kilpailuissa. Gloria oli mukana, kun suomalaisen vaatesuunnittelun toivot kisasivat Hyèresin arvostetuilla muotifestivaaleilla.

TEKSTI *Pihla Hintikka* KUVAT *Chris Vidal Tenomaa*

Vaatesuunnittelija **Elina Määttä**sellä, 32, on kiire. Malliston pitäisi olla tunnin päästä laatikossa ja matkalla kohti Hyèresin pikkukaupunkia Etelä-Ranskassa, mutta asuihin kuuluvat kengät ovat vielä kesken. Määttänen tarttuu neulaan, ja kristalli uppoaa villaan.

Määttänen on yksi neljästä nuoresta suomalaisesta vaatesuunnittelijasta, joka valittiin maailmankuulun muotifestivaalin finaaliin. Se järjestetään vuosittain Hyèresissä huhtikuun lopussa, ja sinne kerääntyy noin 1 500 muoti alan ammattilaista.

Mutta nyt ollaan vielä Helsingissä, Aaltoyliopiston Arabian kampuksella, jossa taiteiden

ja suunnittelun korkeakoulu toimii. Ilmassa leijuu pahvipölyä ja odotusta, kun finalistit **Sophie Sälekari**, 24, ja suunnittelijaduo **Heini-Maria Hynynen**, 24 sekä **Elina Äärelä**, 22, pakkaavat kisavaatteita pukupusseihin. Kahden viikon päästä nuoret suunnittelijat kilpailevat Hyèresissä 15 000 euron pääpalkinnosta.

”Vaatteet lähtevät tänään, ja me lennämme ylihuomenna perässä. Seuraavaksi keskityn puheeseen, jonka pidän ’muodin Idols-tuomaristolle’. Kerron, että mallistoni lähtee simppeleistä kaavasta, jonka päälle tulee materiaalien ja tekstuurien rikkaus”, Määttänen kaavailee.

Äärelä etsii vielä mallistoonsa kuuluvia kenkiä vaateröykkiöllä vuoratun tuolin alta. Muut osallistuvat avuliaasti etsintöihin. Finalistit eivät ainakaan myönnä, että he kilpailisivat keskenään.

”Olemme tiimi, ja meillä on hyvä yhteishenki. Jos jollakin menee joku pilalle, kaikki jeesaavat”, Sälekari sanoo.

Festivaali täyttää tänä vuonna kolmekymmentä vuotta, mutta ensimmäiset suomalaiset nähtiin finaalissa vasta vuonna 2006, kun **Tuomas Laitinen** voitti yhdessä **Anna**-siskonsa kanssa tuomariston erikoispalkinnon. Silloin Hyèresissä joku tiesi suomalaisista vaatemerkeistä Vuokon, mutta muuten Suomi-muoti oli vielä kysymysmerkki. Kolme vuotta sitten festivaalin voiton vei trio **Tiia Saren**, **Siiri Raasakka** ja **Elina Laitinen**, kaksi vuotta sitten **Satu Maaranen**.

Viime vuosina Aallon opiskelijat ovat menestyneet kilpailussa niin hyvin, että kansainvälisissä muotipiireissä supistaan jo Aalto-ilmioistä. Mitä ihmettä on tapahtunut?

Festivaalin rauhallisin paikka löytyi Villa Noailles'n parvelta. Nykyinen taidekeskus on entinen taiteen keräilijöiden huvila 1920-luvulta.

2 päivää ennen finaalia

Palmut huojuvat tuulessa Villa Noailles -taidekeskuksen pihalla. 1900-luvun alun taidekeräilijöiden entinen kesähuvila on festivaalin pääpaikka. Kivimuurissa on oviaukko, jota peittää valkoinen verho. Sen takana on iso telta, jonne ei ole asiaa kuin tuomaristolla ja finalisteilla sitten, kun käsky käy. Teltassa istuvat muun muassa Monacon prinsessa **Caroline**, malli **Caroline de Maigret**, suunnittelija **Anthony Vaccarello** ja *Purple*-muotilehden päätoimittaja **Olivier Zahm**. Yksi tuomareista herättää suomalaisissa finalisteissa eniten tunteita: Ranskan *Voguen* entinen ja *CR Fashion Bookin* nykyinen päätoimittaja **Carine Roitfeld**.

”Carine on visionääri, jolla on maailman paras maku. Hänen vaikutuksensa näkyy mallistossani hassuttelevana seksuaalisuutena”, Määttänen kertoo.

Sälekari on yrittänyt olla ajattelematta, että Roitfeld istuu tuomaristossa.

”Hän on vaikuttava tyyppi, jota olen aina katsonut ylöspäin. Siis please like my stuff!”

Sälekari toivoo, että hänen vaatteensa olisi-

vat Carinen mieleen. H&M niihin jo ihastui, ja Sälekari työskentelee nyt merkin printtisuunnittelijana.

”Eilen nähtiin Karl Lagerfeld, mutta ei Carinea. Meidät on petetty”, Määttänen huokaa ja rojauttaa aurinkotuoliin. Hän heiluttaa koko haalarinsa reunaan tuulettaakseen.

Muotikuningas **Karl Lagerfeldin** tapaaminen Salon kokoisessa pikkukaupungissa ei ole niin utopistista kuin miltä se voi kuulostaa. Muotitalo on yksi tämän vuoden festivaalin pääyhteistyökumppaneista. Muita ovat LVMH, Chloé, Nina Ricci ja Elie Saab. Se on yksi syy, miksi matka festareille kannattaa. Finalistit lähtevät metsästämään voiton lisäksi myös kontakteja, työhaastatteluja ja työpaikkoja.

Pian on vuorossa finalistien Chloélle suunnitteleminen asujen esittely. Omat mallistot on jo esitelty aamupäivällä.

”Se kissalasinainen kiinnostui mallistostani niin paljon, että otti jopa lasinsa pois nähdäkseen sen tarkemmin. Ihan next level shit!” Sälekari kertoo ja saa muut nauramaan. Hän puhuu arkkitehti **India Mahdavista**.

Elina Määttänen on saanut ytimekkäitä

Chanelin Virginie Viard (keskellä) oli tänä vuonna tuomariston puheenjohtaja. Vieressä oikealla istuu suunnittelija Anthony Vaccarello ja tämän vieressä malli Caroline de Maigret.

kehuja: très bien, erittäin hyvä. ”Rambo-tyttöjen” Hynysen ja Äärelän vaatteissa tuomareita ovat kiinnostaneet materiaalit. He ovat saaneet lempinimensä mallistossaan vilisevistä toimintasanakareista.

Järjestäjä hoputtaa finalisteja malleinensa järjestymään parijonoon. Sitteen finalistit katoavat verhon taakse. Hetken päästä joku kuiskaa: ”Carine on siellä!”

Roitfeld on saapunut kesken esittelyn.

Yöllä kello 02

Kahdelta yöllä Le Marais -rantaravintolan vierestä kuuluu jyske. Palmut on valaistu rungoista ylöspäin sinisiksi, ja lautalavalla mallit tanssivat suunnittelijoiden kanssa. Pariisin muotiviikoilla suunnittelijat eivät bailaa rannalla paljain varpain, mutta Hyèresissä se kuuluu asiaan.

Toissavuoden voittaja Maaranen kantaa teräväkärkisiä korkokenkiään etusormensa varassa. Hän esittelee festivaaleilla uuden mallistonsa, kuten vuoden 2012 voittaja Sarenkin. Rannalle on kerääntynyt muitakin Suomi-muodin nimiä, ja tuttuja tulee vastaan

melkein enemmän kuin Helsingissä. Rantakemuja ennen finalistit ovat olleet Chanelin yksityisaperitiivilla. Siellä Määttäsen ranteseen on ilmestynyt tussilla piirretty kello.

”Bondailin cocktaililla ranskalais suunnittelija Jean-Charles de Castelbajacin kanssa, koska meidän molempien suunnittelussa yhdistyvät military ja folklore. Hän piirsi ranteeeni kellon, kun sellaista ei ollut.”

Kohtaaminen kertoo jotain festareiden mutkattomasta ilmapiiristä: Castelbajac on iso nimi näissä ympyröissä.

Viuh! Sophie Sälekari pyyhkäisee ohi poikaystävänsä reppuselässä. On aika mennä nukkumaan, jos aikoo nousta seitsemältä rakentamaan showroomia.

Finalistit lähtevät metsästämään voiton lisäksi myös kontakteja, työhaastatteluja ja työpaikkoja.

Päivää ennen finaalia

”Me olemme tulevaisuus!” Sälekari heläyttää englanniksi.

Saksalainen toimittaja on juuri kysynyt, miksi Suomesta tulee niin paljon muotifinalisteja. Se kysymys on täällä kaikkien huulilla.

Finalistit ovat valmistautuneet haastatteluihin kokeneempien kollegojensa johdolla. Nämä ovat neuvoneet muun muassa puhumaan täsmällisesti ja tekemään kaiken hyvissä ajoin, jottei näytä zombielta showroomilla.

”Vahvuutemme ovat pinnat, materiaalit, tekstuurit ja rohkeus olla tekemättä sitä kaikista turvallisinta. Aalto on kova koulu”, Sälekari selittää toimittajalle.

Tuomaristoon kuuluva italialais-belgialainen suunnittelija Anthony Vaccarello on samaa mieltä Sälekarin kanssa.

”Suomessa on aistittavissa vähän samaa kuin Belgiassa aikoinaan.”

Vaccarello tarkoittaa, että Suomi ja Aaltoyliopisto ovat nousemassa kiinnostavien muotimaiden ja -koulujen joukkoon kuten Belgia ja Antwerpenin taidekoulu 1980-luvulla. Silloin syntyi Antwerpenin kuutoset eli belgialais-

suunnittelijaryhmä, johon kuuluivat muun muassa **Ann Demeulemeester** ja **Dries Van Noten**. He opiskelivat yhdessä Antwerpenin taidekoulussa ja tulivat tunnetuiksi omaleimaisesta tyylistään.

Suomalaisopiskelijat saavat kiittää paljosta Tuomas Laitista, joka on nykyään Aallon vaate-tussuunnittelun lehtori. Hän työstää mallistoja opiskelijoiden kanssa kansainvälisiksi. Hän on nytkin mukana Hyèresissä kannustamassa finaaliin päässeitä ”lapsiaan”, kuten hän itse finalisteja kutsuu. Opiskelijat puolestaan kuvailevat Laitista hyvän maun auktoriteetiksi, loistavaksi stailaajaksi ja tukihenkilöksi, jonka mielipiteeseen voi luottaa.

Laitisen mukaan Hyères on poikkeuksellinen muotifestivaali, koska siellä pääsee henkilökohtaiseen kontaktiin tuomariston ja kykyjenetsijöiden kanssa. Monella festarilla on vain näytös, mutta Hyèresissä istutaan lisäksi päivät show-roomilla – aivan kuten oikeilla muotiviikoilla.

Suurin osa showroomilla piipahtavista kehuu, että suomalaisten valtteja ovat materiaalit ja niiden luova yhdistely. Laitisen opettajakaudella vaatetus- ja tekstiilisuunnittelu ovat alkaneet tehdä yhteistyötä. Nykyään opiskelijat valmistavat kankaat itse, kun ennen niitä vaatteet tehtiin valmiskankaista.

Materiaaleista on kiinnostunut myös LVMH-muotitalon kykyjenetsijä, joka on saanut Sälekarin säteilemään.

”Hän sanoi, että olisin hyvä lisä Fendi-tiimiin. Sanoi, että you must meet Karl.”

Kykyjenetsijä on kannustanut myös Rambo-tyttöjä ottamaan yhteyttä. Elinaakin on jututtettu. Finalisteja on myös haastateltu style.comiin, Ranskan *Elleen* ja Meksikon *Vogueen*.

”Monacon prinsessa, Caroline de Maigret ja Chanelin **Virginie Viard** kävivät ottamassa ryhmäselfien kännykällään meidän ständillä. Ei ne kyllä meille mitään sanoneet”, Heini-Maria Hynynen sanoo.

Swarovskin design-tutkimuksen johtaja **Lee Anne Carter** ihastelee Määttäsen ständillä malliston jalokivien käyttöä.

”Moni suunnittelija käyttää jalokiviä kuin **Joan Collins** 80-luvulla, mutta Elina on käyttänyt isoja kiviä tosi nuorekkaasti. Mietin, pitäisikö meidän ottaa Aalto-yliopisto tarkkailuun.”

Monella Aalto on jo tarkkailussa. LVMH-konsernilla on nykyään kummikouluja, ja syksyllä muotitalon merkeistä Kenzo aloittaa yhteistyön Aallon kanssa.

Finaalipäivä

Hynynen makaa aurinkolasit päässään nurmikolla. Eilisiltä on venynyt aamun pikkutunneille bileissä keskellä metsää ranskalaisartisti Woodkidin tahdissa ja sen jälkeen vielä jatkoilla Le Gossip -yökerhossa. Vähän matkan päässä tämän hetken kuumin miesmalli **Charlie James** istuu selaamassa paikallista *Var-Matin*-sanomalehteä, jonka kannessa komeilee kuva Määttäsen mallistosta.

Elina Äärelä on jo nostalgisissa tunnelmissa. Haikeus on hiipimässä puseroon, kun festivaali lähenee loppuaan. Parin tunnin päästä täällä alkaa festivaalin kolmas ja viimeinen muotinäytös, jonka jälkeen on palkintojen jako.

”Olen tosi nervous, enkä ole saanut syötyä”, Sälekari sanoo.

Kutsuvieraat valuvat näytöspaikalle varttia ennen h-hetkeä. Kun kolmasosa istuu numeroiduilla paikoillaan, takahuoneessa puhutaan vielä arkisesti turvonneista jaloista, meikkaamisesta ja Instagramista.

”Heini-Maria näyttää iltapukutyypiltä. Itse olen likaisessa äidin topissa”, Sälekari huokaa.

Hän ei ole ehtinyt kiinnittää huomiota omiin vaatteisiinsa. Elina Määttäsen hörppää Red Bullia. Hänkään ei aio vaihtaa vaatteitaan.

”En halua jinxata koko juttua. Olen sen verran taikauskoinen, että pidän saman haalarin, joka päällä esittelin mallistoni.”

Yleisössä lehtori Laitisen viereen on istunut muotiprofessori **Pirjo Hirvonen**. Hän on Aalosta sapattivapaalla ja työskentelee osan vuodesta Shanghaissa Donghua-yliopiston kansainvälisessä muotikoulussa.

”Muoti ei ole koskaan kuulunut Aallon strategisen ohjelman ytimeen. Olemme saaneet tehdä tätä rauhassa. Ehkä siksi menestymme. Meillä on koululla nyt hyvä, luova pöhinä. Taiteellinen näkemys ja luovuus ovat ykkösasioita, ja kaikki tehdään itse materiaaleista lähtien. Kun yksi menestyy, se innostaa muita.”

Näytös alkaa puoli tuntia myöhässä. Valot himmenevät, ja ääni kuuluttaa: ”Elina Määttäsen”. Juontajilla on vaikeuksia suomalaisen sukunimen kanssa.

Rambo-tyttöjen show saa Laitisen repeämään hymyyn. Telexin *Moskow Diskow* -kappale puuskuttaa kuin juna, ja lavalle astelee poikia turkiksissa. Toimintasanarivaatteet saavat muutkin yleisössä hyvälle tuulelle. Sälekarin värikäs mallisto taas saa raikuvat aplodit ja ainoana hurraahuutoja.

Olisiko siinä voittaja?

Tuomaristossa istui myös näyttelijätär Anna Mougallis, joka näytteli Coco Chanelia elokuvassa *Coco Chanel & Igor Stravinsky*. Vuonna 2002 hän antoi kasvonsa Allure-parfyymille. Oikealla: Chanel oli Hyèresin festivaalin juhluvuoden pääyhteistyökumppani. Se näkyi muun muassa Villa Noailles -taidekeskuksen näyttelyissä, joissa esiteltiin muotitalon luomuksia ja Karl Lagerfeldin valokuvia.

Haa! Yleisöstä bongattiin kahden vuoden takaisen voittajan Satu Maarasen Petit Bateauille suunnittelema mekko.

Kutsuvieraat saapuvat näyttöpaikalle liiteriin polkua pitkin. *Oikealla*: Yksi muotikilpailun tuomareista oli malli Caroline de Maigret, joka on kuuluisa pariisilaisesta tyylistään. Hän on myös yksi *How to be Parisian Wherever You Are* -kirjan tekijöistä.

Takahuoneen seinältä löytyvät mallien meikkaus- ja kampausohjeet.
 Alla: Festivaali päättyy huikeaan loppunäytökseen. Vasemmalla näkyy Anna Bornholdin ompelulangasta kudottu asu, joka voitti Chloén palkinnon. Alla oikealla: Elina Määttäsen muotikilpailut eivät loppuneet Hyèresiin. Seuraavaksi mallisto ja suunnittelija matkustavat toisen arvostetun kansainvälisen muotikilpailun, International Talent Supportin eli ITSin, finaaliin. Voittaja selviää heinäkuussa.

Katso
 kuvagalleria
 suomalaisten
 finalistien
 mallistoista
gloria.fi

Konteissa lepää kansainvälistä huippumuotia. Vasemmalla: Sophie Sälekarin värikäs mallisto sai lopuksi raikuvat aplodit.

Ympärillä kuiskitaan, että Elina on ollut hilkulla voittaa. Tuomaristo ei ole ehkä ollut voittajasta yhtä mieltä.

Loppunäytös

Yleisöpalkinto menee taiwanilaisen **Yiyu Chenin** tummanpuhuville asuille, ja erityis-maininnan saa hollantilainen **Wieke Sinnige**. Chloén muotitalon palkinnon saa saksalainen **Anna Bornhold**. Jännittää. Enää pääpalkinto on antamatta.

Kävi miten kävi, Aallon menestys ei ole mikään tähdenlento vaan vajaan kymmenen vuoden kehityksen tulos siitä, että vaatteita on alettu suunnitella kansainvälisen teollisuuden tarpeisiin suomalaisen sijasta. Opiskelijat tekevät mallistonsa oikean muotimaailman kriteereillä ja sen tiukassa rytmissä. Se valmistaa työelämään ulkomailla, jossa työt useimmiten myös ovat.

Aallossa on myös tasokas henkilökunta. Laitinen tuntee erityisen hyvin kansainvälisen muodin ja tekstiiliprofessori **Maarit Salolainen** materiaalit. Viime vuosina Aallossa on vierailut merkittäviä muotiyhteyshenkilöitä, kuten pariisilaisen Maria Luisa -brändin ostaja **Robin Schulié** tai Voguen ja *i-D*:n toimittaja **Dan Thawley**. He ovat tuoneet Aallolle näkyvyyttä ja luoneet kontakteja koulun ja merk-

kien välillä. Aallon opiskelijoiden toukokuudesta muotinäytöksestä on kasvanut tapahtuma, johon osallistuu maailman muotiväkeä.

Pahus! Kisan pääpalkinto menee tänä vuonna saksalais-ranskalaisen **Annelie Schubertin** essumallistolle. Voittajan päälle sataa konfetteja, kamerat räpsyvät ja bravo-huudot täyttävät salin.

Sitten joku naputtaa mikrofonia. Festivaalin johtaja **Jean-Pierre Blanc** – Jukka Poika, kuten suomalaiset finalistit ovat häntä jo alkaneet kutsua – seisoo paperi kädessään.

”Carine Roitfeld ja Olivier Zahm haluavat antaa erityismaininnan Elina Määttäselle. He aikovat seurata hänen työtään läheltä tulevien vuosien aikana”, hän sanoo ranskaksi.

Takahuoneessa on sekavat tunnelmat. Elina ei ymmärrä, mistä on kyse. Sitten asia kirkastuu: hän on Roitfeldin suosikki. Ympärillä kuiskitaan, että Elina on ollut hilkulla voittaa. Että tuomaristo ei ole ehkä ollut voittajasta yhtä mieltä. Siksi Roitfeld on halunnut antaa oman erikoismainintansa. Määttästä rutistellaan, moni kuiskaa, että erikoismaininta on pääpalkintoa arvokkaampi.

Sälekarin alkaa pakata mallistoaan pusseihin. Pettymys näkyy hänen kasvoiltaan.

”Chloén pomo kävi äsken sanomassa, että menen vielä pitkälle. En tarvitse voittoa menestyäkseen”, hän toteaa.

Professori Pirjo Hirvonen on samaa mieltä. Eihän Aalto voi voittaa joka vuosi. Kööpenhaminan Designers’ Nest -kilpailussa ilmoitettiin jo suoraan, että ei enää palkintoja Helsinkiin.

”Finaalipaikka on jo voitto sinänsä, ja todellinen voitto on löytää sopiva työpaikka”, Hirvonen sanoo.

Näytöksen jälkeen vieraat kokoontuvat taidekeskuksen oliivipuutarhaan cocktailille. Elina Määttänen seisoo kahden samppanjalasin kanssa nurmikolla. Ja sitten, kuin varkain, onnenkyneleet vierivät poskille. ♦

► *Aallon vuotuinen muotinäytös Näytös '15 järjestetään 22.5. Helsingin Suvilahdessa.*

